

Právní newsletter

2/2016

Rok 2016 Vydání II.

Úvodem

Vážení čtenáři,

s koncem letních prázdnin Vám zasíláme newsletter naší advokátní kanceláře, ve kterém přinášíme souhrn důležitých legislativních novinek, které buď již nabyly nebo v dohledné době nabydou účinnosti a podstatným způsobem ovlivní kroky nás všech.

Významná změna se od 1. října dotkne procesu zadávání veřejných zakázek, neboť tento den nabyde účinnosti nový zákon o zadávání veřejných zakázek, který přináší celou řadu dlouho očekávaných změn pro zadavatele i dodavatele a jejichž stručný

přehled je obsahem prvního příspěvku.

Již od 1. července 2016 je účinný zcela nový zákon o registru smluv, který se zásadním způsobem dotýká úpravy smluv uzavíraných – zjednodušeně řečeno – se subjekty veřejného práva. V druhém příspěvku se tedy snažíme upozornit na nové povinnosti, které z tohoto zákona plynou pro smluvní strany.

Jelikož v posledních letech roste zájem veřejnosti o spotřebitelské úvěry, je jistě dobrou zprávou, že 1. prosince 2016 nabyde

účinnosti nový zákon o spotřebitelském úvěru, který mimo jiné upravuje též právo spotřebitele spotřebitelský úvěr zcela nebo zčásti splatit kdykoliv po dobu trvání spotřebitelského úvěru. Rozbor tohoto zákona je tedy předmětem posledního článku našeho newsletteru.

Věříme, že v našem newsletteru naleznete potřebné informace a bude pro Vás přínosem.

Krásný zbytek léta přeje celý tým naší advokátní kanceláře!

Mgr. Jiří Jarušek

JUDr. Olga Straková

Uvnitř tohoto vydání:

Úvod	1
Zadávání veřejných zakázek	1
Registr smluv	3
Zákon o spotřebitelském úvěru	5
Kontakty	6

Nový zákon o zadávání veřejných zakázek

Dnem 1. října 2016 nabyde účinnosti dlouho očekávaný zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, který v plném rozsahu nahradí dosavadní úpravu zadávání veřejných zakázek podle záko-

na č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů. Nový zákon o zadávání veřejných zakázek (dále také jen „ZZVZ“), přináší celou řadu menších, ale i zásadních a dlouho očeká-

vaných změn pro zadavatele a dodavatele a klade si za cíl nejen odpovídajícím způsobem transponovat evropské zadávací směrnice do našeho právního řádu, ale usiluje zejména

„Oproti v současnosti účinné právní úpravě ZVZ č. 137/2006 Sb., přináší nový ZZVZ řadu změn vítaných zejména z hlediska zadavatele, pro něž by se měl postup při zadávání veřejné zakázky zjednodušit a zpřehlednit tak, aby ve svém důsledku vedl k větší efektivitě zadávání veřejných zakázek a ke snížení administrativní zátěže zadavatele při výběru nejvhodnější nabídky. Významnější změny motivované touto snahou doznalo například posuzování kvalifikace jednotlivých uchazečů (ZZVZ o nich nově hovoří jako o „účastnících“), když nová právní úprava usnadňuje postup při odstraňování nedostatků v kvalifikační dokumentaci jednotlivých účastníků tak, že opravňuje zadavatele požadovat po účastnících i opakované doplnění údajů požadovaných v rámci prokázání splnění kvalifikačních předpokladů (ZZVZ hovoří nově o „základní způsobilosti“), přičemž je oprávněn stanovit

o odstranění přílišného formalismu, zpřehlednění a zjednodušení právní úpravy zadávacího procesu jako celku.

Oproti v současnosti účinné právní úpravě ZVZ č. 137/2006 Sb., přináší nový ZZVZ řadu změn vítaných zejména z hlediska zadavatele, pro něž by se měl postup při zadávání veřejné zakázky zjednodušit a zpřehlednit tak, aby ve svém důsledku vedl k větší efektivitě zadávání veřejných zakázek a ke snížení administrativní zátěže zadavatele při výběru nejvhodnější nabídky. Významnější změny motivované touto snahou doznalo například posuzování kvalifikace jednotlivých uchazečů (ZZVZ o nich nově hovoří jako o „účastnících“), když nová právní úprava usnadňuje postup při odstraňování nedostatků v kvalifikační dokumentaci jednotlivých účastníků tak, že opravňuje zadavatele požadovat po účastnících i opakované doplnění údajů požadovaných v rámci prokázání splnění kvalifikačních předpokladů (ZZVZ hovoří nově o „základní způsobilosti“), přičemž je oprávněn stanovit

k takovému postupu lhůtu, případně tuto prominout. Zcela nové je oprávnění zadavatele účastníka ze zadávacího řízení nevykloučovat navzdory skutečnosti, že tento podmínky základní způsobilosti vůbec nesplnil, pokud by vyloučení účastníka znamenalo znemožnění zadání zakázky v probíhajícím zadávacím řízení a na zadání veřejné zakázky je naléhavý veřejný zájem.

Nová zákonná úprava rovněž celkem podstatně rozšiřuje možnosti zadavatele vyloučit z výběrového řízení účastníka, který sice splnění veškerých kvalifikačních předpokladů zadavatele pro účast ve veřejné zakázce prokázal, avšak přesto není způsobilý veřejnou zakázku splnit. ZZVZ zavádí taxativní případy nezpůsobilosti účastníka, spočívající například ve skutečnosti, že se účastník zadávacího řízení v posledních třech letech dopustil ve vztahu k zadavateli závažných nebo dlouhodobých pochybení při plnění dřívějšího smluvního vztahu se zadavatelem, tedy že se zadavateli jako dodavatel tzv. neosvědčil.

Toto nové oprávnění by zadavateli mělo pomoci předejít situaci, k níž za účinnosti dosavadní právní úpravy nezřídka docházelo, kdy byl zadavatel „nucen“, pokud nabídka účastníka splňovala po formální stránce všechny náležitosti, opětovně spolupracovat s dodavatelem, jenž se mu v minulosti neosvědčil. Nově je oproti staré právní úpravě zakotvena v zadávací dokumentaci dopředu stanovit co bude považovat za mimořádně nízkou nabídkovou cenu, případně určit mechanismus jejího výpočtu. Mezi další významné novinky patří bezpochyby i oprávnění zadavatele rozšířit předmět plnění smlouvy o veřejné zakázce o 10 % z hodnoty původní zakázky (u stavebních prací až o 15 %), aniž by zadavatel musel zahajovat nové zadávací řízení (tzv. vícepřace), když podle staré právní úpravy vyžadovalo každé (i nepatrné) rozšíření předmětu veřejné zakázky provedení nového zadávacího říze-

ní což představovalo pro zadavatele citelnou administrativní zátěž.

Kromě výše nastíněných novinek samozřejmě ZZVZ obsahuje také množství dalších úprav, včetně změn formálních a terminologických, jejichž dopad na zadá-

vací procesy ukáže až praxe. Lze však předpokládat, že nová právní úprava proces zadávání veřejných zakázek alespoň částečně zpřehlední a povede k odstranění nejzávažnějších nedostatků dosavadní právní úpravy.

. vícepráce), když podle staré právní úpravy vyžadovalo každé (i nepatrné) rozšíření předmětu veřejné zakázky provedení nového zadávacího řízení,

Zákon o registru smluv

Dne 1. 7. 2016 nabyl účinnosti zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), s výjimkou některých jeho ustanovení [ustanovení o následcích uveřejnění smlouvy (§ 6) a zrušení smlouvy (§ 7)], která nabudou účinnosti dne 1. 7. 2017. Jak je patrné z jeho samotného názvu, tento zákon upravuje zvláštní podmínky účinnosti některých smluv, jejich uveřejňování v registru smluv a samotný registr smluv, jakožto informační systém za tímto účelem zřízený, přičemž jeho cílem je umožnit veřejnou kontrolu nad nakládáním

s veřejnými prostředky. Tato kontrola pak má, jak se podává z důvodové zprávy k tomuto zákonu, působit nejen represivně (v podobě veřejného odsouzení nepravosti), ale především preventivně jako podpora odpovědného a transparentního nakládání s veřejnými prostředky.

Zákon o registru smluv vnáší změny do procesu uzavírání smluv, jejichž smluvní stranou jsou zákonem vymezené subjekty, a zpřísňuje požadavky na formu takto uzavíraných smluv, když tyto musejí být uzavřeny v písemné formě.

Pro subjekty, na které dle zákona dopadá povinnost uveřejnit jimi

uzavírané smlouvy v registru smluv, je zavedena povinnost zaslat tyto smlouvy k uveřejnění do nově zřízeného informačního systému, jehož správcem je Ministerstvo vnitra, a to do třiceti dnů od jejich uzavření. Smlouva, která má být do registru smluv takto zaslána, musí být uzavřena písemně a její účinnost je ex lege vázána (až) na její uveřejnění v registru smluv. Zpravidla se bude v případě

„Zákon o registru smluv vnáší změny do procesu uzavírání smluv, jejichž smluvní stranou jsou zákonem vymezené subjekty, a zpřísňuje požadavky na formu takto uzavíraných smluv, když tyto musejí být uzavřeny v písemné formě.“

„Zákon však upravuje řadu výjimek a v registru smluv tak není nutno uveřejňovat např. smlouvy uzavírané v rámci právního jednání s fyzickou osobou, která jedná mimo rámec své podnikatelské činnosti . „

zveřejňovaných smluv jednat o soukromoprávní smlouvy uzavírané povinným subjektem, kterým bude zejména Česká republika, územní samosprávný celek, veřejná vysoká škola, státní podnik nebo národní podnik, zdravotní pojišťovna, Česká televize a Český rozhlas či další právnické osoby, ve kterých má stát nebo územní samosprávný celek většinou majetkovou účast, a jejichž hodnota předmětu přesáhne 50.000,- Kč bez DPH. Zákon však upravuje řadu výjimek a v registru smluv tak není nutno uveřejňovat např. smlouvy uzavírané v rámci právního jednání s fyzickou osobou, která jedná mimo rámec své podnikatelské činnosti (s jednou zákonnou výjimkou), a uveřejňovat není nutno též např. informace, které nelze poskytnout při postupu podle předpisů upravujících svobodný přístup k informacím (např. obchodní tajemství).

Případným dů-

sledkem neuveřejnění smlouvy, která má být v registru smluv uveřejněna, je neúčinnost této smlouvy, a pokud nedostatek uveřejnění smlouvy není odstraněn ani do třech měsíců od jejího uzavření, platí, že je smlouva zrušena od počátku. Tyto důsledky se však uplatní až s účinností od 1. 7. 2017, když zákonodárce povinným subjektům ponechal lhůtu k implementaci a nastavení procesů souvisejících s povinnostmi vyplývajícími ze zákona o registru smluv. Ministerstvo vnitra v rámci svého metodického vedení pak vydalo dva metodické návody k aplikaci zákona o registru smluv, které jsou dostupné zde <http://www.mvcr.cz/clanek/registr-smluv.aspx?q=Y2hudW09OQ%3d%3d>. Jakkoli tyto návody nemohou poskytnout závazný výklad zákona o registru smluv, jsou jistě vítaným vodítkem pro jeho aplikaci, neboť zákon sám o sobě neposky-

tuje odpovědi na celou řadu praktických otázek.

Závěrem lze uvést, že v současné době je v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky projednávána novela zákona o registru smluv (sněmovní tisk 699, novela z. o registru smluv), která by měla zakotvit další výjimky z povinnosti uveřejňovat smlouvy, ať již pro určité subjekty, nebo pro určité typy smluv, a tedy lze očekávat, že nyní účinné znění zákona není zněním konečným.

Zákon o spotřebitelském úvěru

Dne 5. 8. 2016 byl ve Sbírce zákonů publikován nový zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru. Byl tak završen legislativní proces, který předcházal přijetí této mediálně poměrně sledované právní normy. Nový zákon totiž bude mít dopad na leckoho z nás a zejména též na ty, kteří financují své bydlení prostřednictvím hypotečního úvěru.

Zákon nově stanoví, že nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru je právnická osoba, která je oprávněna poskytovat spotřebitelský úvěr na základě oprávnění k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru, které jí udělila Česká národní banka (§ 9 zákona). Spotřebitelský úvěr tedy nemůže poskytovat kdokoli, ale pouze právnická osoba s příslušným oprávněním od ČNB.

Zákon rovněž reguluje činnost osob, které zprostředkují spotřebitelský úvěr jako svoji podnikatelskou činnost, a stanoví personální předpoklady k provozování této činnosti.

Nová právní úprava stanoví poměrně podrobná pravidla pro jednání poskytovatelů či zprostředkovatelů spotřebitelských úvěrů.

Tak například jsou tyto osoby povinny zajistit, aby obsah komunikace byl dostačující a přesný a nezastíral, nezlehčoval nebo nezamlčoval důležité skutečnosti, informace nebo upozornění, zejména nepoužíval formulace, které mohou u spotřebitele vyvolávat klamné očekávání týkající se do-

stupnosti spotřebitelského úvěru a výše jeho nákladů.

Poskytovatel je povinen před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru posoudit úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných od spotřebitele, a pokud je to nezbytné, z databáze umožňující posouzení úvěruschopnosti spotřebitele nebo i z jiných zdrojů. Poskytovatel poskytne spotřebitelský úvěr jen tehdy, pokud z výsledku posouzení úvěruschopnosti spotřebitele vyplývá, že nejsou důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele spotřebitelský úvěr splácet. Pokud poskytovatel tuto svoji povinnost poruší, pak je smlouva o spotřebitelském úvěru neplatná.

Ke splacení nebo zajištění spotřebitelského úvěru nelze podle nového zákona použít směnku nebo šek.

Až na určité výjimky nesmí být zajištění spotřebitelského úvěru k okamžiku uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru ve zcela zjevném nepoměru k hodnotě zajišťované pohledávky.

Spotřebitel je podle nového zákona oprávněn spotřebitelský úvěr zcela nebo zčásti splatit kdykoliv po dobu trvání spotřebitelského úvěru. V takovém případě má spotřebitel právo na snížení celkových nákladů spotřebitelského úvěru o výši úroku

a dalších nákladů, které by byl spotřebitel povinen platit v případě, kdy by nedošlo k předčasnému splacení spotřebitelského úvěru. Věřitel má však právo na náhradu účelně vynaložených nákladů, které mu vzniknou v souvislosti s předčasným splacením. Zákon pak dále vymezuje okruh případů, kdy věřitel nesmí požadovat náhradu těchto nákladů za předčasné splacení (§ 117 odst. 3 zákona). U spotřebitelského úvěru na bydlení kupříkladu nelze požadovat náhradu nákladů za předčasné splacení do 3 měsíců poté, co poskytovatel spotřebiteli sdělil novou výši zápujční úrokové sazby. Výše náhrady nákladů za předčasné splacení pak nesmí přesáhnout 1 %, resp. 0,5% z předčasně splacené části celkové výše spotřebitelského úvěru.

Zákon nabývá účinnosti dne 1. 12. 2016.

JARUŠEK, STRAKOVÁ & PARTNERS

Právní upozornění: Informace obsažené v tomto dokumentu jsou nezávazné, obecného charakteru a nepředstavují právní radu dle zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii. Pro doplňující informace a výklad právních předpisů doporučujeme obrátit se na advokáta nebo kontaktovat jiného kvalifikovaného odborníka. Neneseme žádnou odpovědnost za použití informací obsažených v tomto dokumentu. Kopírování tohoto dokumentu či jeho částí bez předchozího svolení autora není dovoleno.

Advokátní kancelář Jarušek,
Straková & Partners

Radniční 489/7a
370 01 České Budějovice

Telefon: (+420) 386 321 801
Fax: (+420) 386 321 855
E-mail: office@js-partners.cz